

Vasil Louda

Vasil Louda se narodil v Sovětském svazu. Otce Josefa Loudu v první světové válce v Rusku zajali a on se přihlásil do československých legií. Oženil se s ruskou občankou Marií a měl s ní dva syny, staršího Vasila a mladšího Petra.

Do ČSR se ze Sovětského svazu vrátil i s rodinou v r. 1936.

Vasil se v roce 1942 oženil s Marií Loužkovou z č. p. 99.

Toto číslo patří samotě v bývalé „Škrábkojc cihelně“ vedle odvalu hlušiny z dolu, nedaleko staré silnice na Vochov. Ve dvou menších budovách bydlel celý rod.

Ve větším domku bydlel Vasil Louda se ženou Marií, rozenou Loužkovou. S nimi bydleli rodiče manželky, Alois a Matylda Loužkovi. Matylda Loužková, rozená Tolarová, měla ve vedlejší světnici bratra Josefa Tolara s jeho ženou Marií a dcerou Jarkou. Ve vedlejší domku na dvorku bydlel druhý bratr Matyldy Loužkové, Jaroslav Tolar se svojí ženou Marií a synem Františkem.

Při náletu v noci ze 17. na 18. dubna 1943 mladší bratr Vasilův, Petr (bydlel v Nové Vsi u Dobřan), využil zmatků a utekl.

Chtěl se dostat za hranice a zmizet v cizině. Bohužel ho v Německu chytili, odsoudili a ještě téhož roku v Drážďanech popravili.

Starší bratr byl asi varován, takže se jednou z práce domů nevrátil a zůstal kdesi v lese. Příbuzní o něm zřejmě věděli a nějakým způsobem ho zásobovali. „Gestapákům“ však stále tvrdili, že z práce jednoho dne nepřišel domů a od té doby, jako by se nad ním slehla zem.

Zem se nad ním opravdu slehla, protože si v lese, zvaném „Škrábkojc špic“, vybudoval v houštině téměř neviditelný úkryt.

*„Na Kroužkách“, bývalá „Škrábkojc cihelna“ (č. p. 99),
bydliště Loužkových, Loudových a Tolarových*

Vykopal si díru v zemi, přikryl ji tyčemi a chvojnám. Asi takovou zemljanku znal z Ruska. Ze zemljanky k rodině domů to měl pár set metrů. Jak ho rodina zásobovala, zůstalo záhadou.

Oba rodiče zatkl gestapo a předalo je do věznice na Pankráci v Praze.

Vasilovi určitě ve skrýši moc dobře nebylo, ale přečkal tam zimu až do dubna 1944. Když bdělost protektorátních četníků polevila, zhotovil si vhodnou skrýš přímo v objektu č. p. 99. Jak opadla bdělost strážníků po tak dlouhé době, opadla i bdělost Vasilova.

Pořídil si brýle, snad i knírek, vydával se do Plzně a žilo se mu celkem dobře.

Někdy v květnu roku 1944 se opět vypravil do Plzně. Vzal to polní cestou. Právě v té době jel autem závodní (ředitel) dolu Krimich II v Tlučné Karl Kovarschik se svým nohsledem Martinem Selnerem. Všimli si nějakého člověka, jak jde sám polní cestou do Plzně. Chůze po polní cestě se jevila podezřele. Zvláště, když šeptanda nenápadně zaznamenávala, že Vasil Louda asi neutekl, protože v Plzni se kdosi jemu podobá jako vejce vejci.

Podali tedy hlášení na četnické stanici ve Vejprnicích. Tam vyhlásili poplach a spolu s kolegy z Plzně uspořádali zátah na Vasila, kterého postřelili a zatkli.

17. září 1944 Vasila Loudu popravili.

Pohroma rodu neskončila. Hned ten den, co zraněného Vasila chytili, zatkli i jeho blízké. V první řadě jeho manželku Marii, její rodiče Aloise a Matyldu Loužkovi a obě rodiny Tolarových.

Jaroslav Tolar s manželkou neustále při výsleších tvrdili, že o přítomnosti Vasila neměli ani tušení, neboť bydleli v druhém domku. Dokázat jim něco nekalého prostě nešlo, a tak je po třech týdnech věznění propustili.

Pohled od cihelny „Na Kroužkách“

Manželku Marii Loudovou a Vasilovu matku Marii Loudovou společně popravili v Praze ve věznici na Pankráci dne 13. prosince 1944. Vasilova otce Josefa též popravili, ale neznámo kde. Rodiče Vasilovy manželky Alois a Matylda Loužkovi a Matyldin bratr Josef Tolar se svojí ženou Marií dostali doživotní trest, který jim byl později zmírněn na tři roky těžkého žaláře. Josef Tolar ve vězení nevydržel útrapy a ve vězeňské nemocnici v Praze na Bulovce zemřel. Jeho tělo bylo převezeno a pochováno na našem hřbitově v Tlučné.

Po zatčení ženy Vasilovy ujala se malé dcerky Naděždy sestra Vasilovy maminky Růžena Uxová, rozená Tolarová, se svým mužem Aloisem Uxou.

Rodiče manželky Vasila Alois a Matylda Loužkovi se vrátili z „koncentráku“ v červnu 1945. S nimi se vrátila i švagrová paní Matyldy. Protože babička s dědečkem malé Naděždy se vrátili neuvěřitelně zesláblí (jak se říkalo, byli jen kost a kůže), zůstala malá Naděžda u manželů Uxových až do listopadu 1945.

Na památku rodinné tragédie a jako dík za šťastný návrat domů postavil Alois Loužek v roce 1949 pomníček na pokraji lesa „Škrábkojc špic“ (asi 350 m) proti cestě vedoucí k domku manželů Loužkových s č. p. 99.

Poznámka: Komunistická spisovatelka J. Nezbedová napsala knihu Květy na bunkru, ve které popisuje partyzánský boj Vasila Loudy s nacisty. Školáci chodili od roku 1977 pokládat květiny na bunkr (což je podle naučného slovníku betonová pevnůstka či protiletadlový kryt). V roce 1981 školní děti dokonce přednesly na pietní oslavě „u bunkru“ úryvek z této knihy, která překrucuje dějiny. Vasil nebyl partyzán ani bojovník, jen člověk nešťastný, statečný a politováníhodný. Bud' čest jeho památce.